

Krisen i Argentina.

Buenos-Aires, den 20. Februar 1891.

At den økonomiske Krise, der for Tiden har lamslaaet den argentinske Republik, er af den alleralvorligste Natur, lader ingen Tvivl tilbage, og det navnlig fordi Ondets Rød ikke saa meget er at søge i ydre Tilfældigheder som i selve Nationens gennem Generationer erhvervede ejendommelige Karakter og den indvandrede Befolknings sydlandske æventyrlige Naturel. Det er derfor ogsaa utænkeligt, at Tilstanden i en Fart skulde kunne bedre sig helt, eller at nogensomhelst Finansminister med et Slag skulde kunne besværges dette mangehovedede Uhyre, hvis grinende Fjæs benævnes kommerciel Misere, monetær Forvirring, finansiel Ruin og moralsk Afsindighed. Og naar Union Civica har sat almindelig Moralisation i sit Banner, saa er dette i rigtig Erkendelse af, at det først og fremmest gælder at opdrage Landets Beboere i moralsk som i økonomisk Henseende.

Lidt efter lidt, men med stadig sikker Fremadskriden, har Forholdene, navnlig i den sidste halve Snes Aar, mere og mere tilspidset sig til den nuværende Krise, lidt efter lidt var Befolkningen bleven greben af denne Størheds- og Rigdomsberuselse, der har bragt Landet til Afgrundens Rand, og lidt efter lidt var det lykkedes at drage den gamle Verdens æventyrligste og

Krisen i Argentina.

Buenos-Aires, den 20. Februar 1891.

At den økonomiske Krise, der for Tiden har lamslaaet den argentinske Republik, er af den alleralvorligste Natur, lader ingen Tvivl tilbage, og det navnlig fordi Ondets Rød ikke saa meget er at søge i ydre Tilfældigheder som i selve Nationens gennem Generationer erhvervede ejendommelige Karakter og den indvandrede Befolknings sydlandske æventyrlige Naturel. Det er derfor ogsaa utænkeligt, at Tilstanden i en Fart skulde kunne bedre sig helt, eller at nogensomhelst Finansminister med et Slag skulde kunne besværges dette mangehovede Uhyre, hvis grinende Fjæs benævnes kommerciel Misere, monetær Forvirring, finansiel Ruin og moralsk Afsindighed. Og naar Union Civica har sat almindelig Moralisation i sit Banner, saa er dette i rigtig Erkendelse af, at det først og fremmest gælder at opdrage Landets Beboere i moralsk som i økonomisk Henseende.

Lidt efter lidt, men med stadig sikker Fremadskriden, har Forholdene, navnlig i den sidste halve Snes Aar, mere og mere tilspidset sig til den nuværende Krise, lidt efter lidt var Befolkningen bleven greben af denne Storheds- og Rigdomsberuselse, der har bragt Landet til Afgrundens Rand, og lidt efter lidt var det lykkedes at drage den gamle Verdens æventyrligste og

dristigste Spekulation til det ulykkelige Argentina. Det første synlige Skridt paa denne skæbnesvangre Vej eller ialfald det, der først ret aabnede dens straalende Fata Morgana for Blikket, blev vistnok traadt, da i 1882 den daværende Guvernør for Provinsen Buenos-Aires. Rocha, anlagde den nye Hovedstad La Plata. Midt ude i Camp'en blev en Storstad stukken ud, en Stad af offentlige Bygninger med Boulevarder, brede Gader og mægtige Pladser, og Grunde, der tidligere havde været næsten værdiløse, og som næppe havde kostet deres Ejere mere end den primitive Indhegning, blev pludselig efterspurgt og kunde sælges til høje Priser. Vel kan man søge den første Spire til Ulykkerne i det første Laan i 1823 eller i den første extraordinære Bevilling til Regeringen faa Aar efter, men det er dog Anlægget af La Plata med dens mægtige Havn i Ensenada, der betegner det første Udslag af det omsiggribende Storhedsvanvid, og det er ikke før efter dette Anlæg, og efterat man herved havde lært, hvad der uden det mindste Arbejde kunde tjenes ved Grundbesiddelse, at den vilde, utøjlede Spekulation ret bemægtigede sig Befolkningen.

Besejringen af Englænderne, Uafhængighedskampen mod Spanierne og de sejrriige Krige mod Brasilien, Uruguay og Paraguay havde vakt Aspirationer hos Folk og Regering. Omgivet af svage, inertiske Magter, med den store, livløse brasilianske Kolos mod Nord og atter Nord for denne de i Tropesønnen hensunkne Smaastater. hvad var da naturligere end at tænke sig Argentina som Sydamerikas økonomiske og moralske Hersker ligesom de Forenede Stater i Nordamerika? Men for at bringe denne stolte Tanke til Virkelighed, gjaldt det først og fremmest om at befolke de store ubeboede Landstrækninger og at aabne Landet for Civilisationen ved at tilvejebringe de fornødne Kommunikationsmidler indadtil saavel som udadtil. Fremmed Kapital maatte tiltrækkes og med den fremmed Intelligens og Foretagsomhed,

Jernbaner og Havne maatte projekteres og bygges. Kolonier stikkes ud og Emigrantstrømmen ledes til Landet. Alt dette kunde imidlertid kun opnaas ved at byde de Fremmede store Fordele, desto større, jo hurtigere man ønskede at naa det satte Maal. Staten maatte derfor i Koncessionerne garantere en Minimumsrente af den anbragte Kapital, afstaa Terræner ved Siderne af Banen, Kanalen eller Havnen, som skulde anlægges, og fritage Selskabet for alle Slags Skatter og Afgifter, Told paa Bygningsmaterialier og Exploitationsmateriel. Man bød Kolonisten paa tilsyneladende saa gunstige Betingelser som muligt Terræn og Redskaber og en udstrakt Kredit, man underholdt de nylig til Buenos-Aires ankomne Indvandrere i flere Dage paa Statens Bekostning og sendte dem derefter gratis til hvilket som helst Sted i Landet, de maatte ønske, ja man gik endog saa vidt at betale Emigrantens Overrejse fra Evropa eller egentlig at give ham Forskud til denne, forsaavidt han ikke selv maatte kunne betale den. Samtidig sendtes Agenter til alle Evropas Lande for ved alle Midler at bevæge Udvandrere til at søge til Argentina, blændende, fantastiske Beskrivelser af Landet, dets uudtømmelige Rigdomskilder og de uhørte Fordele, det frembød for Emigrationen, offentliggjordes paa Statens Bekostning og paa alle mulige Sprog, ved Verdensudstillingerne straaledede stedse den argentinske Sol og den røde frygiske Hue i det blaa og hvide Skjold, kort sagt, man søgte ved enhver som helst Lejlighed og paa enhver som helst Maade at tiltrække sig Verdens Opmærksomhed og at drage Evropas Overbefolkning til sig.

Intet Under da, at Argentina skred frem med Kæmpeskridt. Intet Under, at Projekter fulgte paa Projekter eller at Udvandringsstrømmen, som man netop samtidig søgte at stemme noget op for i de Forenede Stater, kastede sig over dette forjættede Land. Jernbaner, Kanaler, Havne, Byer og Kolonier, Udtørings-

og Vandingsanlæg projekteredes, hvor der kun bød sig en Lejlighed, og paa alt søgtes Koncessioner, saa at sige altid med Rentegaranti af Staten; og ikke faa af disse Anlæg udførtes, hvor intet Menneske kunde tænke paa anden Profit i den første Fremtid end de af Statskassen betalte garanterede 5—7 pCt. Ingeniører og Arkitekter, Entreprenører og Leverandører, Formænd og Daglejere, fandt alle Beskæftigelse ved disse Arbejder, Agerdyrkere behøvedes til Kolonierne, Handlende til hele denne Befolknings Forsyning, ja selv Lærdommens mer eller mindre forulykkede Repræsentanter fik med Lethed Ansettelse ved de mange Skoler og Undervisningsanstalter, der oprettedes rundt om i Landet. Dampskibslinier rettedes fra næsten alle Evropas Stater, alle mod det samme Maal, Konkurrencen mellem Selskaberne tvang Taxterne ned, og hvert nyankommet Skib spyede sit Indhold af Tusinder af Evropratrette ud over Argentina.

Men hvad var det for en Befolkning, som man saaledes modtog? Klima og Naturforhold, Sprog og Religion, Karakterbeslægtethed og den kortere Afstand, alt gjorde det naturligere for Sydevropas Nationer, for den romanske Race, at udvandre til Argentina end for Germaneren og Anglosaxeren, og Følgen blev derfor ogsaa, at Emigrantstrømmen til de Forenede Stater væsentlig bibeholdt sine nordevropæiske Elementer, men for en stor Del skilte sig af med sine romanske. Spaniere, Italienerne, Østerrigere, Schweizere og Sydfranskmænd — det blev Hovedbestanddelen af Indvandringen og kun for en ringere Del udgjordes denne af Tyskere, Nordfranskmænd, Skandinaver og Englændere. Og saaledes kom da Landets Befolkning til væsentlig at bestaa af Spaniere, Italienerne og indfødte Argentinere.

Spanieren er som bekendt ikke nogen Fremskridtsmand; doven, uvidende, fordringsfuld og indbildsk, en Don Ranudo i sine Laser. Italieneren er intelligent og vaagen, godmodig og nøjsom og til visse Slags Arbejder fortrinlig, men han mangler fysisk Kraft, er uvidende,

letsindig som et Barn, upaalidelig og løgnagtig; hans Fordringer til Livet er yderst smaa, og netop derfor arbejder han kun lige det tilstrækkelige til at kunne faa sit Maaltid af Makaroni eller Polenta, han er som Liljerne paa Marken, bekymrer sig i Reglen om Intet, og dog sparer han lidt efter lidt en lille Sum sammen, for naar en Gang ad Aare hans dristigste Drøm er naaet, den at eje 1000 Pesos, da at vende tilbage til la bella Italia. Argentineren endelig, den spanske Erobrers og Kreolens Ætling — og tildels ogsaa Sønnen af den indvandrede Evropæer — saa med Foragt ned paa denne Indvandrerskare af »Gringo'er«, der udmagrede og forsultne ankom til hans Land for at fede sig op, og han trak sig stolt tilbage i sin egen Fornemhed. Doven og indbildsk, sangvinsk og letsindig, uvidende, udsvævende og løgnagtig, legemlig svag og aandelig degenereret gad han ikke beskæftige sig med noget Arbejde, selv om der kunde tjenes en Formue derved. Gaucho'en ude i Campen anede ikke, hvad Civilisation og Arbejde betød, og Portenoen i Buenos Aires følte sig overanstrengt med en Times dagligt Arbejde som Underordnet i et Kontor. Som Avktionsholder eller underordnet Embedsmand eller ved mindre Terrænspekulationer kunde han ved lidt Humbug og lidet eller intet Arbejde tjene ret godt eller ialtfald tilstrækkeligt til et sorgfrit Liv, til at klæde sig efter Moden, parfumere sig og tilbringe Dagen i Konditorierne eller endnu hellere staaende udenfor disse i Calle Florida for med nærgaaende Bemærkninger at forulempe de forbi-passerende Damer.

Det var denne Befolkning, der skulde optage Konkurrencen med Nordamerikas dygtige og arbejdsomme Sønner af den germaniske og anglosaxiske Race. Vel havde ogsaa Argentina modtaget sit Kontingent af Nord- og Mellem-Evropas Nationer, men, i Tal forsvindende sammenlignet med den italienske Oversvømmelse, bestod det for en Del ikke af Emigranter, men af en Skare

dristige, dygtige og energiske Spekulanter, i hvis Hænder mere eller mindre alle de større Foretagender i Landet vare, og som satte sig til Maal saa hurtigt som muligt at tjene sig saa stor en Formue som muligt. før derefter at vende tilbage og nyde denne i Evropa, — saafremt da ikke et eller andet mørkt Punkt i den lykkelige Ejers europæiske Forhistorie maatte umuliggøre noget saadant. Alle Jernbanerne i Landet vare engelske, anlagte for engelske Penge af engelske Ingeniører og drevne med engelsk Personale af Aktieselskaber grundede i London. Havne, Kanaler etc. projekteredes, lededes og udførtes af Englændere og Hollændere. Alle større Handlende i Buenos-Aires vare Englændere, Tyskere eller Franskmand, kort sagt, overalt saas den sydevropæiske og den indfødte Befolknings Underlegenhed.

Men Landet udviklede sig paa en Maade, som man aldrig før havde set Magen til, og gjorde Dag for Dag enorme Fremskridt. Alle fandt Arbejde, alle tjente Penge, — thi Daglønnen var høj og Livet ikke særdeles dyrt, — og alle vare tilsyneladende rige. Statistikerne viste de mest glimrende Resultater. Indvandringen tiltog stedse, Ind- og Udførselen ligeledes, Agerbruget og Kvægavlen blomstrede, Industrier grundedes og i Mineegnene fandtes ukendte Rigdomskilder: Guld og Sølv, Kul og Petroleum. Den ene Sparebank oprettedes efter den anden, Kompagnier startedes, og mægtige Arbejder paabegyndtes. Cordillererne skulde gennembøres af en Pacifikbane og Chile saaledes sættes i umiddelbar Forbindelse med Landet, Buenos-Aires skulde forsynes med en ny stor Havn, og sanitære Anlæg o: Vandforsyning og Kloaker skulde foretages over hele Byen. Grundenes Værdi var stegen, og Spekulations- og Foretagelsesaanden havde grebet Befolkningen.

Og dog begyndte enkelte Symptomer paa Uvejr at vise sig i Luften: Papirspengene kunde ikke holde deres Kurs. Man var imidlertid ikke uvant med dette

Fænomen, thi lige fra Diskontobankens Oprettelse i 1822 havde man set de suksessive til Emission berettigede Banker udstede Sedler til langt større Beløb end hvad der stod i rimeligt Forhold til den metalliske Reserve, og man bekymrede sig derfor ikke væsentligt om disse Symptomer. Spekulationen blev mere og svimlende og Luxusen antog ukendte Dimensioner. I ingen af Evropas Hovedstæder, end ikke i Luxusens Centrum Paris, findes Juvelerbutiker som dem i Calle Florida, og den væsentligste Fordring til en Vare var ikke, at den var god, men at den var dyr nok. Theatrene blomstrede Væddeløbsbaner oprettedes, de kostbareste Væddeløbsheste købtes i Evropa, og Argentineren blev Sportsmand, dog kun passiv. Gauchoen drømmer, tænker og taler kun om sin Pampahest, Floridalapsen koketterer med sit Kendskab til Væddeløbsheste, og større og større Summer omsattes ved Væddemaal ved de i det mindste ugentlige Løb. Spekulationen havde naaet Højder, hvor alt kun var Spil, hvor Kapitalerne vare fingerede, Dataene falske og Terrænerne maaske slet ikke eksisterende, og for Befolkningen, der lidt efter lidt havde vænnet sig hertil, maatte al Slags Lykkespil, hvad enten som Lotteri, Roulette, Trente et un eller hvad de alle hedde, blive en anden Natur.

I 1866 var Rocca gaaet af og Juarez Celman bleven Republikens Præsident. Regeringsskiftet havde som sædvanlig ført Hundreder af hungrige Munde op til Statens nybesatte Bord for at tage de Pladser, som det afgaaede Partis alt mættede Tilhængere hidtil havde holdt besat. Men havde disses og deres Herres Hunger i sin Tid været stor, saa var nu Celmans og hans Venners glubende.

Vel kunde i de første Aar Skinnet endnu bevarer, og Landets Trivsel og Udvikling syntes at skulle naa sit Apogeum. Man følte sig alt paa Højde med de Forenede Stater, og endnu paa den panamerikanske

Kongres i Washington optraadte man som Sydamerikas ukronede Konge.

Men saa begyndte Guldagioens stødige Stigen at blive foruroligende. I Slutningen af 1889 var den allerede naaet til betænkelige Højder \circ : imellem 100 og 140, og i Begyndelsen af 1890 fortsatte den stigende og stigende uden Udsigt til Forbedring. Da pludselig fik man Øjnene op for, at der var noget galt paa Færde, og at Tilstanden i Virkeligheden ikke var saa ganske sund. De enorme Papiremissioner af Bankerne, deriblandt ogsaa hemmelige og falske Emissioner, Statens meget usikre finansielle Status og de store Bedragerier i Administrationen, alt det begyndte man netop at ane uden dog at have den ringeste Ide om Ulykkens sande Omfang. Den med almindelig Moralisation for Øje stiftede Union Civica holdt i Marts Maaned et stort Protestmøde mod Regeringen og den økonomiske Tilstand, Guldagien var over 200. Et Ministerskifte blev Følgen, og Forholdene syntes et Øjeblik at skulle bedre sig lidt. Men da den nye Minister, Uriburu, snart efter atter indgav sin Dimission, og Underslæbene i Regeringen derefter fortsattes skamløsere end tidligere og samtidigt begyndte at blive bekendte for Offentligheden, saa maatte Revolutionen komme. Dennes tvivlsomme Resultat og Juarez Celmans Abdication ere bekendte. Pellegrini, Sønnen af en italiensk Ingeniør, blev Republikens Præsident for den resterende Del af Præsidentperioden, og den sangvinske Befolkning jublede i Forhaabningen om, at nu med et Slag Krisen skulde være overvunden. Men man stod kun ved Indgangen til, hvad Fremtiden skulde afsløre.

Nationens nye Finansminister Lopez var en ældre Mand, hæderlig og anset, men maaske noget doktrinær, og man knyttede vistnok med Rette stor Tillid til ham og til hans gode Vilje. Guldagioen var strax i de første Dage efter Revolutionen sunket til 120—130, men var ganske vist atter begyndt at stige noget, hvad man

dog væsentlig tilskrev Spekulationen, de Handlende satte en Subskription i Gang for at yde Staten et indenlandsk Laan, og Underhandlinger, som vare aabnede i England om et nyt udenlandsk Laan, syntes at skulle føre til et lykkeligt Resultat. Dog forblev alt kun som Muligheder, og intet faktisk blev realiseret.

Revolutionsbevægelsens Bølger kunde ikke ret lægge sig, og Kanon- og Geværskalverne fra Buenos Aires' Gader gav Ekko fjernere og fjernere i Provinserne. Men svagere og svagere var Moralisationspartiets Stemme, jo længere man kom fra Hovedstaden og ved voldsommere og voldsommere Optræden, lovløser og lovløser Midler søgte Regeringspartiet at knuse sine Modstandere. Revolutionens Resultater ud over Hovedstadens Grænser vare umærkelige. Vel abdicerede Guvernørerne i Cordoba og Tucuman, men deres Efterfølgere fulgte det gamle Regiments Spor, vel bredte Union Civica sig i sine Forgreninger mere og mere over hele Landet, men ud over Frasernes og de konstituerende Møders, Hyldningernes og Demonstrationernes Omraade naaede man ikke. I selve Provinsen Buenos Aires vedblev den uduelige og vankelmødige Guvernør Costa at regere med Bajonetterne ved sin Side og imod den offentlige Mening, der tydeligere og tydeligere gav sig til Kende, som da det ansete Dagblad »La Nacion« aabent erklærede hans Regering for værre end selve Celmans.

Imidlertid gik den saakaldte Moralisation, som skulde udgaa fra Nationalregeringen, stille sin Gang. Kun nødtvungent Skridt for Skridt indlod denne sig paa at undersøge overfladisk og rode lidt op i forskellige Grene af den tidligere Administration, og dog opdagedes Dag for Dag nye Dyb. Man syntes aldrig at skulle lodde fast Bund i al denne Elendighed, og med den bedste Vilje vidste man ikke, hvor man skulde begynde Oprensningen i denne Augias-Stald. Det var i Sandhed fabelagtige Summer, som Juarez Celman og hans Stab

havde besveget Statskassen for, og Aviserne og den offentlige Mening fordrede kriminelt Sagsanlæg imod dem og Konfiskering af hvad konfiskeres kunde, for saaledes at ophjælpe Statskassen lidt; men Nationalregeringen, hvis Medlemmer med Præsidenten i Spidsen for en stor Del havde hørt til dette samme Parti, og med den alle Provinsialregeringerne ønskede af let forklarlige Grunde ikke at indlade sig herpaa eller at røre for meget op i disse svundne Tidens Bedrifter. Ogsaa Bankernes Tilstand, forsaavidt man virkelig af deres løse Opgørelser kunde gøre sig nogen Forestilling derom, var noget ganske enestaaende. I et af de sidste Numre af det i London udkommende »Bankers insurance managers and agents magazine« behandles denne »Gaucha Banking« ret indgaaende. Den ubegrænsede Kredit, som tilstodes, havde væsentlig bidraget til Nødvendigheden af de altfor store Papiremissioner, baade af Nationalbanken og endnu mere af Provinsialbankerne, efter at disse ifølge Loven af 1887 vare blevne berettigede til Emission. Cordobas Bank bragte det i saa Henseende videst. Først sattes Sedler, der vare inddragne og bestemte til Tilintetgørelse, atter i Omløb, og da dette blev bekendt og det besluttedes, at Nationalbanken skulde træde hjælpende til, sendtes herfra ligeledes inddragne og til Brænding bestemte Sedler til Cordoba, med den Betingelse, at de for anden Gang udstedte provinsielle Sedler skulde inddrages og tilintetgøres. De inddroges saa ogsaa meget rigtigt, men sattes kort efter atter 3: for tredje Gang i Omløb. Saa begyndte ogsaa de forskellige Handlende, Restavratører, Barberer etc. at udstede deres Sedler »vales libres« af Værdier à 5, 10, 20 centavos, og de modtoges ligesaa let som Bankens. De 160 Millioner Papirpesos, som udgjorde den lovmæssige Cirkulation, var af de forskellige Banker overskredet med ialt 50—60 Millioner, og Cordobabankens Cirkulation var omtrent dobbelt saa stor som tilladeligt.

Det er indlysende, at efterhaanden som alt dette blev bekendt, maatte Misstemningen og Mistilliden blive større og større, og Guldagioen steg og steg, indtil den blev næsten stationær over 225. Fra, som Celman havde gjort, at kaste en Del af Bankernes Beholdninger ind paa Markedet for saaledes at holde Guldagioen nede i en kortere Tid, var man af lovlige Grunde forhindret, og et saa forkasteligt Middel vilde den nye Finansminister ogsaa næppe have grebet til. Men under disse Omstændigheder avancerede naturligvis kun meget lidt Forhandlingerne om det nye Laan, som man havde betroet Dr. Plaza at afslutte i London. Og at en international Kommission fra Evropa af skulde kunne undersøge de argentinske Finanser til Bunds, var jo utænkeligt.

Imidlertid begyndte man ogsaa ret at føle Krisen og dens Følger i Buenos Aires, Handelshusene begyndte at falde sammen. Og værre blev det, da midt i November det store Bankhus Baring Bros. i London maatte standse sine Betalinger, væsentlig som Følge af de store Laan, det havde forstrakt Argentina med. Et Øjeblik saa det ud, som om Nationalbanken, Banco Constructor o. fl. a. og mer eller mindre hele Handelsstanden skulde følge den mægtige Pengefyrste i Faldet, men den Undsætning, som bragtes denne af Bank of England og engelske Bankierer, reddede enkelte foreløbigt. De forskellige Jernbaneanlæg i Landet vare alt tidligere standsede, og de store Jernbaneentreprenører som Clark & Co. og Hume Bros. gjorde nu enten Fallit eller vare lige ved det. — Guldagioen naaede endog op til 250, og Følgen var stort Slagsmaal paa Børsen; man talte stadigt om Existensen af en Guld-ring, der bragte Guldets Pris til at stige, og Regeringen fandt sig foranlediget til at forbyde al Handel med Guld paa Børsen og kun tilstede Notering af Vexler paa Udlandet. — Indvandringen havde allerede længe været i Aftagende og Udvandringen — enten tilbage til

Evropa eller til Brasilien — tog foruroligende Dimensioner. — Og under alt dette sendte da yderligere Naturen Ulykker over det saa haardt hjemsøgte Land. Store Oversvømmelser fandt Sted i Cordoba og Græshoppeplagen, som man i adskillige Aar havde været fritaget for, truede med at tilintetgøre Høsten.

Der maatte handles uden at spille Tid, og Lopez, der imidlertid havde udarbejdet sin Finansplan og faaet Kongressen sammenkaldt til ekstraordinære Sessioner, forelagde da i Midten af December Maaned denne sit Projekt. I næsten uforandret Skikkelse blev dette i Slutningen af Januar Maaned dette Aar vedtaget af Kamrene, der derefter hjemsendtes, og Finansministeren, trods sine Aar sangvinsk som en Yngling, udtalte som sin Overbevisning, at allerede inden Maj Maaned vilde Tilstanden være væsentlig forbedret herved. Trods alle de Beparelser, som man havde søgt at indføre i Budgettet, saasom Indskrænkning af Gesandtskaberne i Evropa, Nedsættelse af Lønningerne med fra 5 til 20 pCt. for alle nationale Embedsmænd lige op til Præsidenten og hans Ministre o. s. fr., hvorved man havde reduceret dette med omtrent en Sjettedel, var dog Statens Udgifter større end dens Indtægter, og det var derfor nødvendigt at forøge disse. Det er dette, den nye Finanslov tilstræber, idet Toldafgifterne, Stempelafgiften og forskellige Fabrikations- og Borgerskabs-Afgifter ere blevne forøgede. — Tolden, der ifølge en tidligere vedtagen Lov skulde betales halvt i Guld og halvt i Papir, skal for Fremtiden udelukkende betales i Guld eller dettes Ækvivalent i Papir efter en af Staten fastsat Type, der med indtil 10 pCt. Tolerance skal følge Agioens Svingninger paa Markedet. Indførselstolden, som alt tidligere var betydelig — som almindelig Regel 25 pCt. af den i Lager oplagte Vares Værdi, men for visse Varer indtil 60 pCt. af denne — er bleven skærpet for forskellige Artikler, navnlig Vin og Spirituosa, Tobak, Spillekort, Voxsvovlstikker og visse Apotheker-

varer. Endvidere er Exporttold bleven indført for tørret Kød, Ben, Horn, Talg, Skind og Huder, Uld og Strudsfjeder, der alle skulle betale 4 pCt. af Værdien. — Stempeloven fordobler gennemgaaende det Beløb, som tidligere fordredes i Stempler, en Del af Sparebankerne skulle betale 2 pCt. aarlig af deres Deposita og Emissionsbankerne 1 pCt. aarlig af deres cirkulerende Emission. — Næringsloven beskatter Forsikringsselskaber, der ikke have mindst Halvdelen af deres Kapital anbragt i Landet og en Bestyrelse i dette, endvidere Cigarfabriker og Cigarhandeler, Konditorier, Restauranter, Kaféer og Hoteller, ambulante Forhandlere af Drikkevarer og Tobak, alle Slags Væddeløbsbaner, Auktionslokaler, Kontorer for Væddemaal af forskellig Art, og Fartøjer, der drive Kabotage. Endelig paalægges der al Fabrikation af Spirituosa, Øl og Svovlstikker en særlig Beskatning, og de private Banker betale 10 pCt. af deres Ejendele og Dividender, de anonyme Selskaber 7 pCt., forsaavidt de ikke bestyres og have deres Kapital anbragt i Landet, og — under samme Betingelse — betale Forsikringsselskaberne 7 pCt. af de udbetalte Policier. Undtagne fra disse Afgifter ere kun Fabrikerne til Konservering af Kød ved Frysning og Jernbanekompagnierne.

Omtrent samtidig med eller lidt førend Vedtagelsen af disse Love havde ogsaa Dr. Plaza i London i Hovedsagen ordnet det meget omtalte Laan paa indtil 15 Mill. Pd. Sterl. eller 75 Mill. Pesos Guld, tilstrækkeligt til at dække alle Forpligtelser for Laan — kun undtaget et enkelt — og Jernbanegarantier i 3 Aar. Det er et 6 pCt. Laan, garanteret delvis ved Toldindtægterne, og Regeringen forpligtiger sig til i disse 3 Aar ikke at optage noget nyt Laan i Udlandet eller at paatage sig nogen ny Garanti ligeoverfor Udlandet; derimod kan den til en vis Grad garantere de provinsielle Laan. Endelig skal den aarlig i 3 Aar inddrage af Cirkulationen 15 Millioner Pesos.

Med dette Laan, der trods senere fremkomne Vanskeligheder i Øjeblikket synes paa Nippet til at realiseres, er imidlertid kun et af de tre Hverv tilendebagte, som man havde overdraget Dr. Plaza at udføre i Evropa. Det andet bestaar i Ophævelsen af Kontrakten for Udførelse og Drift af de sanitare Anlæg i Buenos Aires. Koncessionen for disse, der ere projekterede af den bekendte engelske Ingeniør Bateman, skriver sig fra adskillige Aar tilbage og er et af de sørgeligste Mindesmærker, som tidligere Tidens slette Finansstyrelse har efterladt sig. Alt forinden Krisen fordrede Buenos Aires Beboere, at Staten skulde tilintetgøre denne Plage for dem, og nu synes det som om man virkelig skulde opnaa at frikøbe sig derfor. Basis for Ophævelsen er den, at Kompagniet mod en Godtgørelse af 11 Millioner Pesos skal fuldføre Anlægene, og at Staten derefter overtager Driften af disse samt oppebærer Indtægten deraf. Den skal da udbetale de 16 Millioner Pesos, som Kompagniet har deponeret, og for at kunne fyldestgøre disse Krav udstedes et Laan paa c. 34 Millioner Pesos, der kun udbetales med 80 pCt. af den nominelle Værdi, og som forrentes med 5 pCt. og amortiseres med 1 pCt. De 2 Millioner Pesos, som dette Laan vil koste Staten aarlig i 37 Aar, regnes let at kunne faas ind ved Driften, og dog vil Stadens Beboere derved spare 2 Millioner aarlig, idet Koncessionærerne vare berettigede til en Indtægt af 10 pCt. aarlig af deres Kapital paa 40 Millioner eller altsaa 4 Millioner Pesos. Koncessioner som denne kunne nok være trykkende for en By!

Den tredie af de finansielle Planer bestod i en Konvertering af Provinsen Buenos Aires Hypothekbanks »Cedulas«, hvorved den nominelle Totalværdi af disse skulde reduceres til det halve. Om dette virkelig gennemføres og da hvorledes, er imidlertid tvivlsomt, da Modstanden derimod er stor.

Med disse Regeringens nye Projekter skal man nu

altsaa gaa Fremtiden imøde, og var blot først de politiske Spørgsmaal endeligt løste, turde man maaske dog haabe paa noget Resultat deraf. Men Ulykken er, at Præsidentvalget stunder til, at Revolutionens Dønninger endnu ikke ret have lagt sig, og at man stadig befinder sig som paa en Vulkan, hvert Øjeblik beredt paa Udbrudet af nye Uroligheder. Rundt om finde Smaarivninger Sted mellem Partierne, Regeringerne ængstes og væbne sig til Tænderne, og mystificerede ved alle disse Forberedelser spørge Beboerne den ene den anden: hvad er der dog paa Færde? Vel syntes de politiske Vanskeligheder foreløbig at være stillede i Bero, da Union Civica paa et Møde i Rosario med stor Enstemmighed valgte at opstille den tidligere Præsident og populære Fantast General Mitre som Partiets Kandidat. Men i Virkeligheden er Union Civicas Betydning ikke saa stor, som man forsøger at gøre den, og det væsentlig fordi den mangler en fremragende Fører. Præsidenten Alem har for længere Tid siden offentlig brudt med sin tidligere Forbundsfælle, Finansministeren Lopez, og fornylig ligeledes med Revolutionens General Campos, og begge have i Aviserne sagt ham adskillige bitre Sandheder. Maaske vil Mitre, som man forleden i en Avis kaldte Sydamerikas Napoleon Bonaparte (sic!), naar han i Slutningen af næste Maaned ankommer fra Evropa, kunne samle Partiet om sin Fane, men han vil neppe være i Besiddelse af den fornødne Energi og Resoluthed. Paa den anden Side vil sikkert General Rocca, Juarez Celmans Forgænger i Præsidentværdigheden, trods alle sine Manifeste og Løfter søge at vinde Magten for sig, og mere resolut og intrigant end Mitre agiterer han stærkt i Provinserne for sit Valg og tør vistnok regne paa Armeens Bistand. Endelig lader det ogsaa til, at et Parti, navnlig af katholsk kirkelige, vil opstille den forrige Udenrigsminister Saëns Peña som sin Kandidat. Der vil saaledes blive rigelig Lejlighed til Strid og Blodsudgydelse, og Forspillet er allerede i fuld Gang.

38 af Officererne fra Revolutionen, som forleden af Regeringen vare blevne forsatte til Grænsestationerne, vistnok paa Grund af Opdagelsen af en militær Konspiration, have deserteret til Uruguay og ville utvivlsomt, naar Lejligheden byder sig, derfra vende tilbage i Spidsen for Misfornøjede. Et Attentat, som en 14 Aars Dreng igaar forsøgte mod General Rocca, der for Tiden er Indenrigsminister, har endelig bragt Regeringen fuldstændig fra Koncepterne, og idag er Byen Buenos Aires bleven erklæret i Belejringstilstand. Et Rygte vil vide, at Attentatet kun var et Paaskud, og at det i Virkeligheden blot gjaldt at hindre enhver Demonstration, naar Mitre om en Maaned ankommer fra Barcelona; det skulde altsaa være Rocca, der bærer Ansvaret for denne nye Forholdsregel, som vil bringe Guldagioen yderligere til Vejrs og maaske Dr. Plazas Mission i Evropa til at strande. Der tales alt om saadanne Muligheder og om da at afbryde al Forhandling, standse Betalingen af den ydre Gæld, afbryde Kontrakten for de sanitære Anlæg, udstede en ny Emission paa 100 Millioner Pesos og indføre tvungen Kurs. Saa glider man videre nedad!

Den almindelige Mening er derfor langt fra saa sangvinsk i sine Forhaabninger som Lopez, og det er indlysende, at de politiske Tilstande umuliggøre en Synken af Guldpræmien. Provinsregeringerne ere alle i stor finansiell Forlegenhed, og flere af dem underhandle om Laan fra Nationalregeringen for i alt Fald at kunne betale Embedspersonalet. Provinsen Buenos Aires solgte allerede fra Begyndelsen af Juli Maaned forrige Aar sine Jernbaner for 41 Millioner Pesos Guld, men Offentligheden aner, trods Interpellationer i Kamrene, intet om, hvad disse Penge ere forbrugte til. Man underhandler nu, som det lader til, med et engelsk Kompagni om Salget af Havnen i Ensenada, og gaar dette ikke i Orden, ville Anlægene her rimeligvis ikke kunne blot delvis fuldføres. Arbejdsløsheden er al-

mindelig, og i Byen Buenos Aires skulle c. 60,000 Mennesker gaa ledige. Endnu have en Del af disse fra tidligere Tider sparet lidt sammen, og derpaa leve de nu, men snart, og navnlig naar Vinteren kommer, vil Nøden blive stor. Selvmord og Forbrydelser tiltage, Handel findes næppe mere, og alt ligger dødt hen. Saa vidt er dette forjættede Land sunket!

Det vilde være trættende for danske Læsere her at se Rækker af Tal anførte, men et Par ville ogsaa være tilstrækkelige til at vise Størrelsen af denne Krise, som den egentlig med Urette kaldes, idet en Krise er en akut Face af Sygdommen, hvor Faren er eminent og kun ved en hurtig Indgriben kan afvendes, medens Tilstanden her er den af den Deliriumssyge, der trods alle sine Forsætter ikke kan lade være at beruse sig, og som kun lidt efter lidt ved en streng Behandling kan bringes tilbage til Menneskeheden.

Guldagioen, der i Begyndelsen af 1887 var 26, er nu 250, og dens aarlige Gennemsnitsværdi var i 1887 36, i 1888 47, i 1889 86, i 1890 148 og i den forløbne Tid af 1891 222.

Grundsalgene i Buenos Aires beløb sig i 1887 til 84 Millioner Pesos, i 1888 122, i 1889 304 og i 1890 104. — De i anonyme Selskaber anbragte Kapitaler udgjorde i de samme 4 Aar henholdsvis 78, 124, 374 og 85 Millioner Pesos. Disse Tal vise, hvorledes Foretagelsesaanden i det sidste Aar er døet hen.

Hvorledes Livet er blevet dyrt og Pungenøden tryk-kende, vise følgende Opgivelser over Kødforbruget pr. Hoved i Staden: i 1884 var det 122 Kg., i 1885 133, i 1886 131, i 1887 130, i 1888 122, i 1889 126 og i 1890 80.

Og hvorledes ved Siden heraf Spillesygen har antaget store Dimensioner ses af, at der i 1890 i Byen Buenos Aires har fundet 282 Væddeløb Sted paa Hovedbanen og et ligesaa stort Antal rimeligvis paa de andre Baner, samt at der ved disse Væddeløb er spillet for

over 30 Millioner Pesos. Samtidig er der i ny oprettede særlige Spillehuse i de sidste Maaneder af 1890 gennemsnitlig spillet for 8000 Pesos pr. Dag.

Selvfølgelig har denne Tilstand bevirket en Førmindskelse af Immigrationen, medens Emigrationen til Evropa og Brasilien — som alt ovenfor bemærket — har antaget foruroligende Dimensioner. Endnu i Januar Maaned forrige Aar var Overskudet af den første over den sidste c. 15,000 Indvandrere, men allerede i Juni var Underskudet omtrent 4000, i September 3000 og for Tiden noget lignende.

Men, vil man spørge, har da nu dette saa rigt begavede Land virkelig ingen Udsigter i Fremtiden? At ville rivalisere med de Forenede Stater maa nu vistnok foreløbig opgives, men selv om Suprematiet i Sydamerika kan Kappelstriden blive tvivlsom. Thi Faren er den, at Brasilien, vaagnet op af et halvt Aarhundredes lethargiske Søvn, nu som Republik gaar fremad med fuld Vind i Sejlene, og Brasilien hader Argentina og vil ved alle Midler søge at knuse denne arrogante Nabostat. Men Krisen breder sig over flere og flere af de sydamerikanske Republiker; Uruguay er alt lammet deraf, Chile, der efter at have rustet sig til Kamp mod Argentina nu har vendt sine Vaaben mod sig selv, vil snart følge efter, forsaavidt den ikke i Forvejen allerede havde økonomiske Vanskeligheder at bekæmpe, Bolivia, hvor ogsaa Revolutionen er udbrudt, vil neppe gaa fri, og i Brasilien begynder man ogsaa at føle Sygdommens Symptomer.

Det er utvivlsomt, at Argentina rummer store naturlige Rigdomme. Klimaet er i de sydlige og mellemste Provinser ret sundt og behageligt og fortrinligt for Agerbrug og Kvægavl; i de nordligere næsten tropiske Provinser er det mindre sundt og temmelig tørt, saa at Agerbrug der er vanskeligt, hvor ikke kunstig Vanding finder Sted. Jordbunden er i mange af Provinserne særdeles frugtbar; i den største af dem, Buenos Aires, er dog Muldjordslaget som Regel temmelig tyndt, og den

egner sig derfor mindre til Agerbrug. Derimod er det navnlig her og i de op til Cordillerne og Chiles Grænse stødende Dele af Landet, at Kvægavlen er blomstrende. De egentlige Agerdyrkningsprovinser ere Santa Fé, Entre Rios etc., og Sukkerrør, Vin, Tobak o. s. v. dyrkes i de nordligere Provinser. Skovene, navnlig i Misiones og de nordlige Dele af Landet, indeholder store Rigdomme af haarde Træsarter, og Minerne, der kun ere lidt undersøgte og exploiterede, indeholde Jern, Kobber, Bly, Svovl, Sølv, Guld, daarlige Kul og Petroleum.

Engang vil derfor sikkert Argentina atter rejse sig, men Folket maa først i den haarde Nøds Skole have lært, hvad Livet fordrer, have lært, hvad Arbejde er, have lært at æde sit Brød i sit Ansigts Sved og ikke som før i Paradisets Have kun at plukke Frugterne af Træet. Og først da skal det vise sig, om den romanske Race her skulde kunne tage Kampen op mod Angelsaxere og Germaner. Man maa lære at krybe, før man kan gaa, og ingen Nation kan, som man har villet her, springe Aarhundreders langsomme, gradvise Udvikling over og med et Slag tro sig paa Højde med den gamle Verdens lidt efter lidt erhvervede Civilisation.

Og saa til Slut blot endnu dette mit præterea censeo: den danske Udvandrer bør for Tiden ikke søge herover. Arbejde findes saa at sige ikke, og Arbejdslønnen er derfor stor, de Penge, der muligen kunde tjenes, har kun ringe Værdi udenfor Landets Grænser, Arbejdslønnen er ringe, Livet dyrt til Overmaal, og hvad man maatte have at købe og lade bringe ud fra Evropa, f. Ex. Landbrugsmaskiner o. desl., er næsten uoverkommelige. Thi Toldtariferne ere enorme, ikke egentlig paa Grund af protektionistiske Tendenser, men af rent fiskale Hensyn. Til alle Tider er det en stor Ulempe for vore Landsmænd at skulle arbejde med Folk af en Race, som de ikke forstaa og derfor ikke kunne sympathisere med, at skulle tale et Sprog, der er vort eget saa fjernt og at skulle omgaas Mennesker, der

moralsk og legemligt ere saa underlegne og som ved enhver som helst Lejlighed vil vide at exploitere og bedrage dem. Men navnlig nu, hvor alt er dødt eller i Oplosning, og hvor Landet gaar en urolig Periode og maaske Borgerkrige i Møde, er det Vanvid for enhver som helst at udvandre til Argentina.

P. Vedel.
